

Norsk militærlege gransket fengsel i Libanon:
 Norske myndigheter har villet offentliggjøre, viser detaljert hvordan torturen foregår.

Systematisk ^{Rp} 19/4-95 tortur avslørt

En høyere norsk FN-offiser har avslørt systematisk tortur i et fengsel i Libanon.

KÅRE M. HANSEN

I en rapport laget for Forsvarsdepartementet, påviser den norske legen Vidar Lehmann (57 år) sterke overgrep mot de innsatte i det beryktede El Khiam-fengselet i Libanon. Lehmann har undersøkt en rekke fanger, og fastslår at de er blitt torturert med elektriske sjokk og slag over hele kroppen. Han har også medvirket til at fanger har fått politisk asyl i Norge.

AVSLØRER: I all stillhet har den norske militærlegen Vidar Lehmann undersøkt tidligere fanger i Libanon. Hans rapport, som norske myndigheter ikke har villet offentliggjøre, viser detaljert hvordan torturen foregår. Foto: SCANFOTO

Hemmelig

Igen rettes det et kritisk søkelys mot forholdene i El Khiam-fengselet, et sted tilsynsviss av nordmenn kjennes av omtale fordi det ligger bare noen kilometer fra den norske FN-bataljonens operasjonsområde i Sør-Libanon.

Nylig meldte internasjonale nyhetsbyråer at tre av anstaltens fanger var døde, trolig etter mishandling.

Vidar Lehmann er i det sivile overlege ved Haukeland sykehus i Bergen, men har lang erfaring som medisinsk sjef for norske FN-styrker. Mens han i flere perioder har tjenestegjort som offiser i Midtøsten, har han i det stille gransket livet bak murene i det internasjonalt beryktede El Khiam-fengselet. Resultatet er en rapport som viser at fangene utsettes for tortur under avhør.

Lehmann laget sin rapport for tre år siden, men hverken Utenriksdepartementet eller Forsvarsdepartementet har hittil ønsket å offentliggjøre den. Aftenposten har imidlertid hatt tilgang til dokumentene.

Den norske FN-legen, som er oberst av grad, er selv opprørt over avhørsmetodene i El Khiam-fengselet. Fangene avhøres i perioder på opptil flere måneder, og vokterne har vide fullmakter for å få dem til å snakke. Ifølge Lehmanns rapport er det vanlig at fangene bindes rundt hændledene og henges opp i taket slik at beina såvidt når gulvet. Mens de henger slik blir de slått ofte med stokker.

Det er også vanlig at fangene tvinges til å knele, og deretter får slag mot fotsålene. Om sommeren blir det pøst varmt vann på dem, om vinteren brukes iskaldt vann.

Mest grusomt er likevel bruken av elektriske sjokk. Fra en liten boks, som minner om en telefon med en

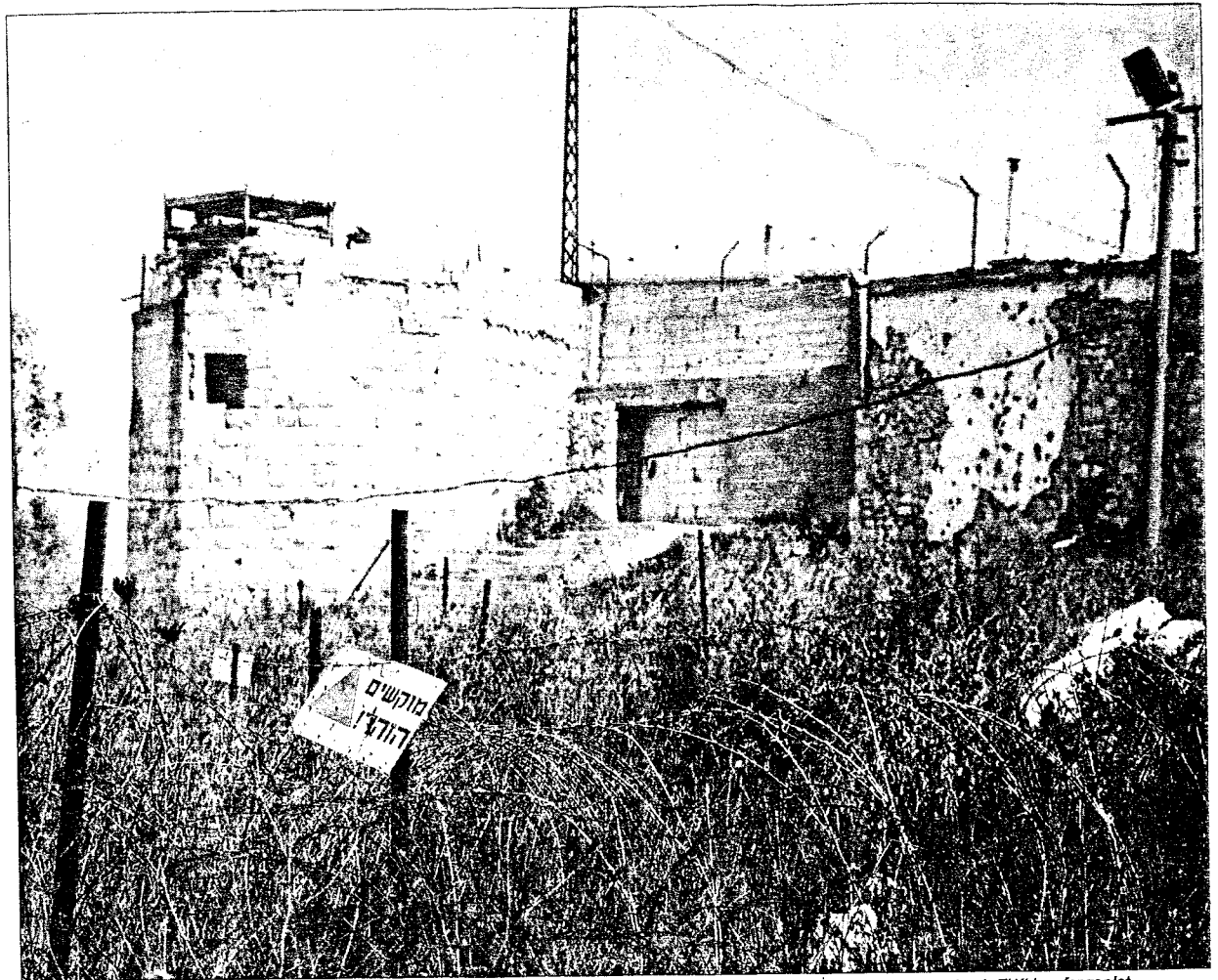
sveiv, blir det koblet elektroder til pekefinger, tå eller kjønnsorganer. Når strømmen settes på, får fangene støt og vrir seg i smerte og krampetrekninger. Ifølge rapporten kan denne torturen pågå i opptil 13 timer.

Navnene

Lehmann har funnet sår, arr og andre skader som bekrefter fangenes påstander om tortur. Noen har fått tenner slått i stykker. Andre er blitt syke av fuktigheten i de ekstremt trange cellene.

Lehmann viser også til eksempler på at vokterne har brent sine ofre med sigaret-

tenoer. I noen tilfeller er mishandlingen fort til at ranger måtte sendes til sykehus i byen Marjayoun.

TORTURLEIR: På en støvete høyde noen kilometer sør for den norske FN-bataljonens operasjonsområde i Libanon, ligger det godt bevoktede El Khiam-fengselet. Arkivfoto: KÅRE M. HANSEN

In some cases, the prisoner is laid down or sits in a kneeling position, on which beatings under the feet and on the back of thighs are given. In summer cold water is regularly thrown over the prisoner, during summer mostly hot water.

Electrical shocks have been given to most prisoners, delivered from a telephonetic box with a wheel. The electrodes are usually applied to the pointing fingers, feet and penis of men, in the vaginal orifice of women. The shocks last from 0,5 to a couple of minutes, and are repeated regularly, for periods from a few repetitions up to 15 hours. During the electrical shocks, the affected part of the body switches uncontrolled, and this may cause considerable pain in addition to the other effects.

The prisoners frequently faint during the treatment, and lose weight in the interrogation period. The treatment does not always go on every day, but frequently is performed a couple of days in succession.

In some instances, burning with cigarettes, caging in for prolonged periods without water and other acts have been reported. Sexual abuse has not been discussed in first hand information, but allegations have been put forward by relatives of the detainees.

During the treatment of the detainees

HEMMELIGHOLDT: Denne rapporten om tortur i Libanon inneholder for sterke beskrivelser til at den kan offentliggjøres, mener norske myndigheter.

Tidligere har nyhetsmagasinet Time avslørt at israelske eksperter har gitt volterme i El Khiam-fengselet opplysninger i å ha utført psy-

kiske og fysiske skade sine ofre. Etter å ha holdt innesperret i månedvis uten domfellelse, er fangene frukt til å tie om det

som skjedd i murene. I samråd i den politiske ledelsen i Utenriksdepartementet har overlege Lehmann sendt sin rapport til

BERYKTEDE EL KHIAM

- El Khiam-fengselet ligger noen kilometer sør for Norbatts operasjonsområde i Sør-Libanon. Her sitter i perioder opptil 350 fanger uten å være domfelle.
- Det beryktede fengselet drives formelt av Den sørlibanesiske hær (SLA), men ligger i den israelsk-okkuperte delen av Sør-Libanon. Ifølge flere kilder er Israels ansvarlig for fengselet.
- Mange av fangene er shiamuslimere fra landsbyer som med alle midler bekjemper israelerne. To av de norske FN-styrkens tolker har tidligere sittet her.
- El Khiam-fengselet ble åpnet i 1983, og har side spredd skrekk i hele Libanon. Anstalten var senest nyhetsbildet i januar, da det ble kjent at tre innsatte døde etter mishandling.

Amnesty International. I årevis er både denne og andre organisasjoner blitt nektet å inspisere det libanesiske fengselet. Den norske

FN-jegens rapport forteller ikke bare om tortur, i inneholder også en liste med navnene på dem som står bak den.